

Državni svetnik
Drago Ščernjavič

Ljubljana, 11. 9. 2013

Gospod
Mitja Bervar
Predsednik
Državnega sveta

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE	
Prejeto:	11-09-2013
Šifra:	450-01/13-22/1
Povezava:	1010-10/13-53
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratika:	

Zadeva: Kriteriji za ocenjevanje kakovosti bančnih posojil slovenskim podjetjem

Na podlagi 66. in 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) predlagam, da Državni svet posreduje Ministrstvu za finance naslednja vprašanja:

- Kdo so člani medresorske komisije za odločanje o sanaciji bank?
- Koliko je angažiranih tujih neodvisnih strokovnjakov za pregled stanja v bankah, kakšen je njihov strošek in kdo jih plača?
- Kdo je avtor kriterijev in kdo je na tej podlagi oblikoval navodila za izvajanje?

Obrazložitev:

Znano je, da tako imenovani »neodvisni tuji strokovnjaki«, ki sta jih na zahtevo evropske komisije Banka Slovenije in Medresorska komisija za odločanje o sanaciji bank poslali pregledovat bilance slovenskih bank zbuja veliko skrb slovenskim bančnikom in gospodarstvenikom. Z močno zaostritvijo kriterijev za ocenjevanje kakovosti bančnih posojil bi bilo moč sklepati, da je domala vse slovensko gospodarstvo nesposobno poravnati svoje obveznosti, njihova posojila pa so zrela za prenos na slabo banko. Če bo to tako potekalo, bo premoženje te banke kot slabe banke namenjeno prodaji in poplačilu stroškov za sanacijo bank.

Zastavlja se vprašanje, kdo je kriterije oblikoval, ali torej prihajajo posredno iz Bruslja ali so jih oblikovali v Ministrstvu za finance in v medresorski komisiji. Možna je ocena, da je to »dobra podlaga« za razprodajo slovenskih podjetij.

Te kriterije je komentiral tudi direktor Slovenskega inštituta za revizijo dr. Marjan Odar, in sicer: "...meni ni poznano, da bi bil s katerimkoli našim zakonom ali Mednarodnimi računovodskimi standardi predpisan ta kriterij."

V osnovi ta kriterij pove, da mora podjetje ustvariti nekaj dobička pred davki, da lahko plača obresti. In to naj bil 5-kratnik, kar pomeni, da bi podjetje, ki ima npr. 500 enot dolgov moralo ustvariti 100 enot dobička iz poslovanja (pred davki) kar je visoka zahteva. Če bi bila obrestna meta 10%, bi bilo na 500 enot dolgov 50 enot obresti; preostanek ($100 - 50 = 50$) pa dobiček iz poslovanja pred davki (torej namenjen za davek od dobička in dobiček, ki se lahko razdeli...), kar je v redu. Na žalost pa pri nas mnogo podjetij tega kriterija ne izpolnjuje. Bolj razumen kriterij bi bil to 7 ali 8-kratnik; če bi bil to 8-kratnik je namreč razlika očitna – na

100 enot dobička bi bilo dovoljeno 800 enot dolgov – razlika med 500 in 800 pa je ogromna. Vedeti je potrebno, da imajo nekatere družbe tudi finančne prihodke, prihodke od deležev in z njimi pokrivajo finančne odhodke; nekatere družbe so morda v investicijskem ciklu in so zato zadolžene (in trenutno še ne ustvarjajo dobička); postaviti kriterij na presekok bilance na določen dan je lahko vprašljivo (dobiček je ustvarjen skozi celo leto, stanje dolga pa je le na določen dan (31.12.) – kaj če je npr. ta dolg že naslednji dan pol manjši – ali večji?; podjetja imajo premoženje (sredstva) vrednoteno po različnih podlagah (nabavna vrednost, prevrednotenje); oslabitev sredstev je sicer obvezna, vendar jo v praksi podjetja izvajajo na različne načine – seveda je posledično lahko tudi dobiček različen..

Res so naša podjetja prezadolžena, vendar kar »čez noč« postaviti nek kriterij, ki je lahko vprašljiv (morda bi bilo smiselno postaviti nek rok, v katerem se je treba prilagoditi oziroma kriterije postaviti vnaprej) in ga potem izvajati v praksi, pa ima lahko zelo hude posledice za nekatera naša podjetja.

Državni svetnik
Drago Ščernjavič, l.r.